

Complexnummer: 512000

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 21
F 033 421 77 99
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

Complex

Aantal complexonderdelen

2

Monumentnummers van complexonderdelen

512001, 512002

Woonplaats

Waddinxveen

Gemeente

Waddinxveen

Provincie

Zuid-Holland

Hoofdadres van hoofdobject

Noordkade 64, 2741 EZ Waddinxveen

Complexomschrijving

Inleiding

KANTOORGEBOUW en WATERTOREN van de voormalige tabaksfabriek van Louis Dobbelman naar ontwerp van de Waddinxveense architect P.D. Stuurman in 1940 gebouwd nadat de hoofdvestiging in Rotterdam bij het bombardement verwoest werd. De nieuwe fabriek werd in allerijl, vlak voordat de rantsoenering van bouwmaterialen van kracht werd. Het complex bestaat behalve uit een beschermenswaardig kantoorgebouw en een watertoren uit enkele grote fabriekshallen, een ketelhuis en een schoorsteenpijp. De Zakelijk Expressionistische bouwtrant is herkenbaar in de meeste gebouwen van het fabriekscomplex en geven het dan ook een coherent en herkenbaar aangezicht. NB Behalve het kantoorgebouw en de watertoren zijn de overige gebouwen op het terrein als complexonderdelen vanwege de leeftijd of ingrijpende wijzigingen voor de bescherming van ondergeschikt belang.

Omschrijving

Het fabriekscomplex is gesitueerd aan de Noordkade, dichtbij de Gouwe, waarmee voorheen ook een directe verbinding bestond. Evenwijdig aan de openbare weg ligt voor het blokvormige kantoorgebouw, dat het gezicht van de fabriekshal vormt, een smalle rechte waterpartij met een gemetselde kademuur. De watertoren staat op het terrein (west) achter de niet voor bescherming in aanmerking komende fabriekshal met sheddaken en het ketelhuis met een schoorsteenpijp.

Waardering

Het kantoorgebouw en de watertoren zijn van algemeen belang vanwege de cultuurhistorische waarde als representatieve onderdelen van een redelijk gaaf en compleet bewaard gebleven fabriekscomplex uit de jaren dertig van deze eeuw en als zodanig een goed voorbeeld van industrieel erfgoed uit de periode 1850-1940. Beide onderdelen van het complex zijn tevens van algemeen belang vanwege de architectuurhistorische waarde wegens de Zakelijke Expressionistische bouwstijl van met name het kantoorgebouw. Als zodanig zijn de watertoren en het kantoorgebouw exemplarisch en gave voorbeelden van een kenmerkende ontwikkeling in de jongere Nederlandse architectuur. Tevens zijn de gebouwen uitwendig en grotendeels ook inwendig redelijke gaaf in hoofdvorm, materiaalgebruik en detaillering. Het fabriekscomplex is van hoge stedenbouwkundige waarde vanwege de ruimtelijk-functionele samenhang van de onderdelen waarbij het kantoorgebouw en de watertoren als ankerpunten gezien kunnen worden en vanwege de beeldbepalende situering aan de Noordkade in de nabijheid van de Gouwe.

Monumentnummer*: 512001

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 15 december 1999
Kadaster deel/nr: 82913/21

Complexnummer

512000

Complexnaam

Complex

Woonplaats*

Waddinxveen

Gemeente*

Waddinxveen

Provincie*

Zuid-Holland

Straat*

Noordkade

Nr*

64

Toev.*

Postcode*

2741 EZ

Woonplaats*

Waddinxveen

Situering

Locatie

Kadastrale gemeente*

Waddinxveen

Sectie*

B

Kad. object*

Appartement

Grondperceel

7199

Rijksmonumentomschrijving**

Inleiding

Het KANTOORGEBOUW van de voormalige tabaksfabriek Louis Dobbelman naar ontwerp van P.D. Stuurman uit 1940 is vormgegeven in Zakelijke Expressionistische trant en wordt gekenmerkt door een samenstel van blokvormige bouwmassa's. Het rijk uitgevoerde interieur, geïnspireerd op voorbeelden van tijdgenoten als Friedhoff en Van der Steur, verkeert deels in oorspronkelijke staat. De drie grote glas-in-loodramen in het trappenhuis zijn in mei 1941 geschonken door het personeel van de fabriek. De figuratieve voorstellingen in het glas hebben betrekking op de verschillende stadia van groei, handel en fabricage van tabak.

Omschrijving

Het grotendeels onderkelderde kantoorgebouw bestaat uit drie blokvormige bouwmassa's onder platte daken met betonnen overstek. Het tweelaagse risalerende hoofdvolume wordt geflankeerd door een korte en een lange zijvleugel, beide van één bouwlaag. In de gevels, die zijn opgetrokken in een fors formaat roodbruine handvormsteen zijn grote 6-ruits vensters geplaatst met stalen kozijnen en betonnen waterdorpels. Het hoofdvolume heeft een symmetrische voorgevel (oost) met entreepartij in een middenrisaliet dat iets boven het dak uitsteekt. Voor de dubbele geverniste glasdeur met sierlijk gesmeed traliewerk een betonnen trap van vijf treden onder een betonnen luifel op kolommen. Boven de luifel in de risaliet bevinden zich drie grote stalen vensters tussen risalerende muurdammen met witgepleisterde koppen. In de geveldelen aan weerszijden van de middenrisaliet zijn vensters in rechthoekige spaarvelden geplaatst. De vleugel ter rechterzijde van het hoofdvolume bevat 3 vensters

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

en in de langgerekte vleugel ter linkerzijde een ritmische reeks van 17 vensters met doorlopende waterdorpel. De indeling van de achtergevel (west) is nagenoeg vergelijkbaar met die van de voorgevel, alleen rechts van het hoofdvolume is een deel van de lange vleugel iets verbreed en bevat een achteruitgang onder betonnen luifel. Rechts van de entreepartij in de gevel 8 vensters en in de kopse gevel 5 met voor de centrale ingangspartij een trap. Op het dak van het hoofdvolume is een goudkleurige windvaan met een pelikaangeplaatst. Interieur Het rijk uitgevoerde interieur bevat onder meer een zeer monumentale hal met trappenhuis en enkele vertrekken met oorspronkelijke betimmering. In de hal een tocht-pui en grote keizerstrap met ter hoogte van het trapbordes drie grote gebrandschilderde glas-in-loodramen. De vensters zijn voorzien van diverse voorstellingen zoals een uit de as herrijzende phoenix (die verwijst naar het bombardement op het Rotterdamse filiaal van de fabriek) tussen afbeeldingen van het Waddinxveense en waarschijnlijk het Rotterdamse fabriekscomplex, een tabaksplantage, een haventaferaal met schip en diverse wapenschilden. De trap is uitgevoerd in travertijn, evenals de vloer en lambrizing in de hallen. De trappalen op de begane grond zijn versierd met plastische ornamenten in Art-Decostijl. Deuren in donkere houtimitatie, evenals verwarmingskasten met marmeren blad. Op de verdieping voormalige directievertrekken met oorspronkelijke houten lambrizingen, waarin schouwen en kasten zijn opgenomen.

Waardering

Het kantoorgebouw is van algemeen belang vanwege de cultuurhistorische waarde als oorspronkelijk en gaaf onderdeel van de tabaksfabriek van Dobbelman en daarmee als representatief voorbeeld van industrieel erfgoed uit de periode 1850-1940 in Nederland. Het pand is tevens van algemeen belang vanwege de architectuurhistorische waarde wegens de Zakelijk Expressionistische bouwtrant die kenmerkend is voor de bouwperiode en een belangrijke stroming was in de ontwikkeling van de jongere Nederlandse architectuur in de eerste helft van deze eeuw. De vormgeving van met name de representatieve vertrekken in het interieur vertoont invloed van tijdgenoten als Friedhoff en Van der Steur. Het pand is nagenoeg gaaf in hoofdvorm, materiaalgebruik en detaillering, zowel het exterieur als een groot deel van het interieur. Het pand heeft daarnaast ensemblewaarde als hoofdonderdeel van het voormalige fabriekscomplex en is beeldbepalend gesitueerd aan de Noordkade.

Hoofdcategorie

Handelsgebouwen, opslag- en transportgebouwen

Subcategorie

Handel en kantoor

Functie

Kantoorgebouw

Monumentnummer*: 512002

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 15 december 1999
Kadaster deel/nr: 82913/49

Complexnummer

512000

Complexnaam

Complex

Woonplaats*

Waddinxveen

Gemeente*

Waddinxveen

Provincie*

Zuid-Holland

Straat*

Noordkade

Nr*

64

Toev.*

Postcode*

2741 EZ

Woonplaats*

Waddinxveen

Situering

Locatie

Kadastrale gemeente*

Waddinxveen

Sectie*

B

Kad. object*

Appartement

Grondperceel

7199

Rijksmonumentomschrijving**

Inleiding

De WATERTOREN met bijbehorende aanbouw van een bouwlaag van de voormalige tabaksfabriek Louis Dobbelman, naar ontwerp van P.D. Stuurman uit 1940, is vormgegeven in gematigde Zakelijke Expressionistische trant en wordt gekenmerkt door een samenstel van blokvormige bouwmassa's. Het gebouw werd waarschijnlijk behalve als watertoren ook als pakhuis gebruikt wat de rechthoekige, en voor een watertoren bijzondere, bouwvorm verklaart.

Omschrijving

Hoog opgaand rechthoekig bouwvolume met een lager aangebouwd deel (oost), opgemetseld in rode baksteen onder platte daken met betonnen overstek. De vensters hebben stalen kozijnen en betonnen waterdorpels. Drie gevels van het hoge deel zijn op de drie verdiepingen voorzien van twee vierlicht vensters. Onder de dakrand zijn aan alle zijden twee ronde vensters geplaatst. De zuidelijke gevel heeft drie onder elkaar geplaatste luiken met aan weerszijden een drielicht venster. Daarboven is een hijsblak bevestigd. De toren is toegankelijk via een ijzeren trap die eindigt in een deur op de eerste verdieping. De begane grond van de toren en de gevels van de eenlagige aanbouw zijn voorzien van grote meerruitsvensters. De watertoren is voorzien van een betonnen reservoir dat bovenin het gebouw geplaatst is.

Waardering

De watertoren is van algemeen belang vanwege de cultuurhistorische waarde als oorspronkelijk en gaaf onderdeel van de tabaksfabriek van Dobbelman en daarmee als representatief voorbeeld van industrieel erfgoed uit de periode

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

1850-1940 in Nederland. De watertoren is tevens van algemeen belang vanwege de architectuurhistorische waarde wegens de Zakelijk Expressionistische bouwtrant die kenmerkend is voor de bouwperiode en een belangrijke stroming was in de ontwikkeling van de jongere Nederlandse architectuur in de eerste helft van deze eeuw. Het pand is nagenoeg gaaf in hoofdvorm, materiaalgebruik en detaillering. De watertoren heeft daarnaast ensemblewaarde als historisch-functioneel onderdeel van het fabriekscomplex en is beeldbepalend gesitueerd aan de Noordkade.

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Industrie

Functie

Nutsbedrijf